

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ตำนานและประวัติศาสตร์ลานนาไทย	1
	ลักษณะวรรณกรรมลานนาไทย	6
	จุดเริ่มต้นในการศึกษา	9
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	10
	ข้อตกลงเบื้องต้น	10
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	11
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	12
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	12
	วิธีดำเนินการค้นคว้า	14
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	15
2	ปริทัศน์วรรณกรรมเรื่องเจ้าวิฑูรสอนหลานและพระลอสอนโลก	17
	โคลงเจ้าวิฑูรสอนหลาน	18
	ที่มา	18
	ชื่อวรรณกรรม	19
	ลักษณะคำประพันธ์	22
	เนื้อหา	23
	โคลงพระลอสอนโลก	29
	ที่มา	29
	ชื่อวรรณกรรม	29
	ลักษณะคำประพันธ์	34
	เนื้อหา	34

	เปรียบเทียบสำนวนโวหารและเนื้อหาในวรรณกรรมลานนาไทย	
	เรื่องเจ้าวิฑูรสอนหลานและพระลอสอนโลก	37
	1. สำนวนโวหาร	37
	2. เนื้อหา	41
	2.1 ลักษณะเนื้อหาที่เหมือนกัน	41
	2.2 ลักษณะเนื้อหาที่แตกต่างกัน	43
3	ลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายและโคลงของลานนาไทย	47
	1. ร่าย	48
	เปรียบเทียบลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายของลานนาไทย	
	กับของไทยภาคกลาง	51
	ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะร่ายของลานนาไทย	
	และของไทยภาคกลาง	52
	2. โคลง	53
	2.1 โคลงสี่สุภาพหรือครรโลง 4 ห้อง	53
	2.2 โคลงสามสุภาพหรือครรโลง 3 ห้อง	59
	2.3 โคลงสองสุภาพหรือครรโลง 2 ห้อง	62
	เปรียบเทียบลักษณะคำประพันธ์ประเภทโคลงของลานนาไทย	
	กับของไทยภาคกลาง	64
	ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะโคลงของลานนาไทย	
	และของไทยภาคกลาง	66
4	ศิลปะการประพันธ์ในวรรณกรรมเรื่องเจ้าวิฑูรสอนหลาน	
	และพระลอสอนโลก	69
	1. การใช้คำ	70
	1.1 การใช้คำซ้ำ	71
	1.2 การใช้คำคู่	72
	1.3 การใช้คำเรียกบุคคลที่ต้องการกล่าวสอนอย่างมีศิลปะ	73
	1.4 การเลือกสรรคำที่สร้างจินตภาพและให้ความรู้สึก	75

2.	การเปรียบเทียบ	77
2.1	การเปรียบเทียบแบบอุปมา	77
2.2	การเปรียบเทียบแบบปรพาคย์	86
2.3	การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์	88
3.	กลวิธีในการกล่าวสอนแบบชี้ตรง ๆ และชี้ให้เห็นผล	91
5	ค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นลานนาไทยที่ปรากฏ ในวรรณกรรมเรื่อง เจ้าวิฑูรสอนหลานและพระลอสอนโลก	94
	ค่านิยมของสังคม	94
	1. ค่านิยมทางการปกครอง	96
	2. ค่านิยมทางการศึกษา	109
	3. ค่านิยมเกี่ยวกับสตรี	113
	4. ค่านิยมด้านอื่น ๆ	118
	วัฒนธรรมท้องถิ่นลานนาไทย	120
	1. การครองเรือน	121
	2. การพุดจา	123
	3. การดำเนินชีวิตตามคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา	124
6	เปรียบเทียบเนื้อหาในวรรณกรรมลานนาไทยเรื่อง เจ้าวิฑูรสอนหลาน และพระลอสอนโลก กับวรรณกรรมไทยภาคกลางในประชุมโคลงโลกนิติ	128
	ประชุมโคลงโลกนิติ	128
	รูปแบบ	128
	เนื้อหา	129
	เปรียบเทียบความคล้ายคลึงของเนื้อหาในโคลงเจ้าวิฑูรสอนหลาน และพระลอสอนโลก กับในประชุมโคลงโลกนิติ	133
	1. คำสอนที่แสดงแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตว่าเป็นอนิจจัง	133
	2. คำสอนแก่บุคคลต่างๆ ไป ในด้านการประพฤติปฏิบัติตน ในสังคม	136
	3. คำสอนที่แสดงค่านิยมเกี่ยวกับสตรี	150
	4. คำสอนด้านการปกครอง	158

7	บทสรุป	
	บทย่อ	163
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	163
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	163
	วิธีดำเนินการค้นคว้า	164
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	164
	อภิปรายผล	171
	ข้อเสนอแนะ	171
	บรรณานุกรม	172
	ภาคผนวก	177
	ก. วรรณกรรมลานนาไทยเรื่องเจ้าวิฑูรสอนหลาน	178
	ข. วรรณกรรมลานนาไทยเรื่องพระลอสอนโลก	211
	ค. อภิธานศัพท์ในวรรณกรรม	224
	บทคัดย่อ	